

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน ของเทศบาลนครนครปฐม

สภาพทั่วไปของเทศบาลนครนครปฐม

ประวัติความเป็นมาและที่ตั้ง

เทศบาลนครนครปฐม เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล จัดตั้งตามพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมือง รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ต่อมาเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ แล้ว จึงมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองนครปฐม พ.ศ. ๒๔๗๘ ประกาศเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๗๘ (ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒ หน้า ๑๖๖๖ ลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๘) และมีการยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๕๔๒ (ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน)

เทศบาลนครนครปฐม มีพื้นที่ในความรับผิดชอบในขณะจัดตั้งประมาณ ๕.๒๘ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ในตำบลพระปฐมเจดีย์ทั้งตำบล

ปัจจุบันเทศบาลนครนครปฐม มีพื้นที่ ๑๙.๘๕ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๑๒,๔๐๖.๒๕ ไร่ (ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองนครปฐม พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๘ ตอนที่ ๒๑๑ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๔) ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของหมู่บ้านและตำบลต่างๆ ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม คือ

๑. ตำบลพระปฐมเจดีย์ (ทั้งตำบล พื้นที่เขตเทศบาลเดิม ๕.๒๘ ตารางกิโลเมตร)

๒. ตำบลนครปฐม หมู่ที่ ๕ ๗ ๘ ๙

๓. ตำบลบ่อพลับ หมู่ที่ ๑ ๓ ๔ ๕ ๘ ๙

๔. ตำบลพระประโทน หมู่ที่ ๑ ๒ ๔ ๖ ๗ ๘ ๙

๕. ตำบลห้วยจรเข้ม หมู่ที่ ๑ ๒ ๔ ๖ ๗

๖. ตำบลสนามจันทร์ หมู่ที่ ๑ ๒ ๓ ๖

๗. ตำบลบางแพม หมู่ที่ ๙

๘. ตำบลลำพญา หมู่ที่ ๑ ๒ ๓

๙. ตำบลหนองปากโลง หมู่ที่ ๕

(หมู่บ้านที่ขีดเส้นใต้ คือ หมู่บ้านที่เข้ามาอยู่ในเขตเทศบาลทั้งหมด)

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ
ทิศใต้	ติดต่อกับ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ

ตำบลนครปฐม และตำบลบ่อพลับ

ตำบลพระประโทน และตำบลธรรมศาลา

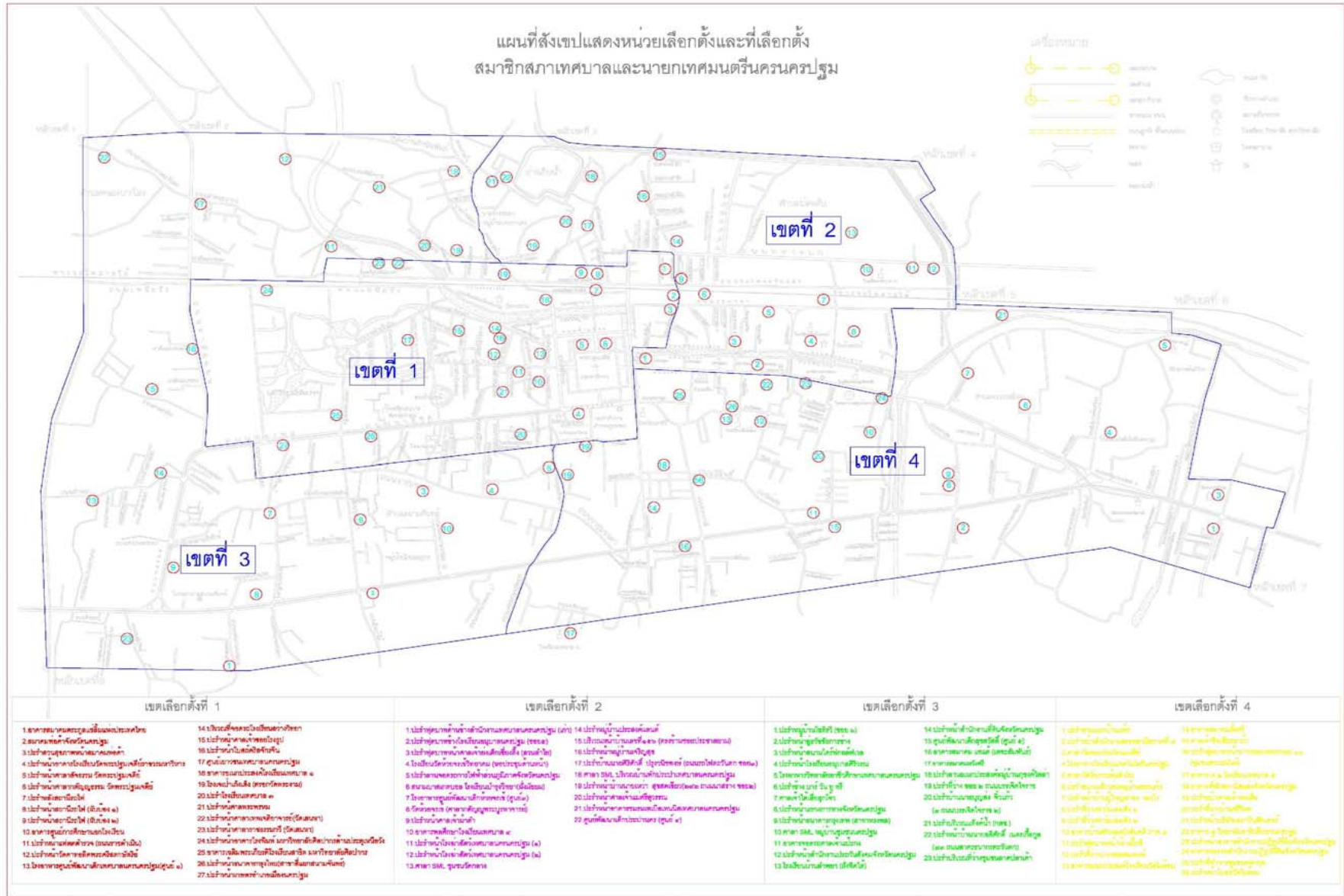
ตำบลห้วยจรเข้ม ตำบลสนามจันทร์ และตำบลบางแขม (ม.๙)

ตำบลลำพญา และตำบลหนองปากโลง

ประวัติดวงตราเทศบาล

ดวงตราเทศบาล ประกอบด้วยลายกนกโค้งขึ้นเป็นครึ่งวงกลม ระยะจากปลายถึงปลาย ๓.๕ เซนติเมตร ระหว่างกลางเป็นรูปองค์พระปฐมเจดีย์ มีรัศมีที่ยอดตรงกลางเหนือฐานรูปองค์พระมีเป็นรูปมงกุฎ กระจกรวงมหาดไทย อนุมัติให้ใช้ภาพดวงตราประจำเทศบาลได้เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๐๑ ตามหนังสือจังหวัด นครปฐม ที่ ๓๔๓๑/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๑

แผนที่เทศบาล

รายชื่อและระยะเวลาดำรงตำแหน่งของนายกเทศมนตรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ลำดับที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
๑	นายประสิทธิ์ คุ้มจินดา	๖ มกราคม ๒๔๗๙ - ๒๔ มีนาคม ๒๔๘๒ (๙)
๒	นายเอื้อง แก้วภักดี	๒๕ เมษายน ๒๔๘๓ - ๒๒ มิถุนายน ๒๔๙๔ (๑๐)
๓	นายสว่าง แก้ววิจิตร	๒๖ มิถุนายน ๒๔๙๔ - ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๐๑ (๑๑)
๔	นายเสรี จีระพันธุ์	๑๘ พฤษภาคม ๒๕๐๑ - ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๕ (๑๒)
๕	นายอุทัย บุญยศรีสวัสดิ์	๒๒ มกราคม ๒๕๑๖ - ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ (๑๓)
๖	นายยงยุทธ บำรุงสวัสดิ์	๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๖ - ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ (๑๔)
๗	นายสุนทร แก้วพิจิตร	๗ มกราคม ๒๕๑๘ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ (๑๕)
๘	นายเสรินทร์ แก้วพิจิตร	๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๒ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๕ (๑๖)
๙	นายเอกพันธุ์ คุปต์วัช	๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน

รายนามผู้ดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลนครนครปฐมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ลำดับที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
๑	ขุนอาหารนิคมรัฐ	๑ ธันวาคม ๒๔๘๓ - ๒๒ กรกฎาคม ๒๔๙๑
๒	นายถวัลย์ กายูรพันธ์	๒๓ กรกฎาคม ๒๔๙๑ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖
๓	นายเชษฐ ฤทธารมย์	๑ มกราคม ๒๕๐๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๐๗
๔	นายแสวง จิวสวัสดิ์	๑ ตุลาคม ๒๕๐๗ - ๑๗ มกราคม ๒๕๐๙
๕	นายเวียร คุ่มญาติ	๑๘ มกราคม ๒๕๐๙ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๓
๖	นายเยื้อง สุรพลชัย	๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
๗	นายเฉลิม เกษมจิต	๑ มีนาคม ๒๕๑๕ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๑๗
๘	นายพิทยา ปัทมธนิสร	๑ สิงหาคม ๒๕๑๗ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๙
๙	นายสมัย เทพวัชรานนท์	๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๒๓
๑๐	นายจินดา ณีรัตนพันธ์	๑ ตุลาคม ๒๕๒๓ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๔
๑๑	นายสมัย เทพวัชรานนท์	๑ ธันวาคม ๒๕๒๔ - ๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๙
๑๒	นายสวัสดิ์ แผลงประพันธ์	๑ กรกฎาคม ๒๕๒๙ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๑
๑๓	นายสุรวัฒน์ วิภูษณะภัทร์	๑ เมษายน ๒๕๓๑ - ๗ ธันวาคม ๒๕๓๓
๑๔	นายไพบูลย์ เกษมสำราญ	๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๓๖
๑๕	นายบุญชัย วงศ์จรรรยา	๑ ตุลาคม ๒๕๓๖ - ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๐
๑๖	นายไพบูลย์ เกษมสำราญ	๑๗ มีนาคม ๒๕๔๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๔๑
๑๗	นายวิสุทธิ์ อธิปัญญา	๘ ตุลาคม ๒๕๔๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒
๑๘	นางบุญสนอง สุขชาญไชย	๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๔๓
๑๙	นายเพชร มีบัณฑิต	๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗
๒๐	นายถาวร จันทร์กล้า	๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน

ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครนครปฐม

๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ถนนในเขตเทศบาลนครนครปฐม มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๑๗๑ สาย จำแนกตามประเภทของถนน ดังนี้

ตารางที่ ๑ จำแนกประเภทของถนน

ประเภทของถนน	จำนวน (สาย)	ความยาว (เมตร)
แอสฟัลต์ติกคอนกรีต	๑๓๓	๖๙,๐๓๔.๓๐
ค.ส.ล.	๓๖	๑๓,๖๐๗.๐๐
ทางหลวงจังหวัด	๒	-
รวม	๑๗๑	๘๒,๖๔๑.๓๐

(ที่มา : สำนักการช่าง เทศบาลนครนครปฐม เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖)

การใช้ที่ดิน

การใช้ที่ดินในเขตเทศบาลนครนครปฐม ชุมชนเกาะกลุ่มหนาแน่นอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตเทศบาลเดิม ตามแนวเหนือใต้ คือ ระหว่างทางรถไฟสายใต้และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ ถนนเพชรเกษม สำหรับทางด้านตะวันออกการใช้ที่ดินหนาแน่น เริ่มต้นจากบริเวณเทศบาลตำบลธรรมศาลา ไปสิ้นสุดทางทิศตะวันตก บริเวณคลองหนองดินแดง

ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารในเขตชุมชนเทศบาลนครนครปฐม

- **ย่านการค้า** มีศูนย์กลางธุรกิจการค้าของเมือง ในบริเวณตอนใต้ของสถานีรถไฟ ลงมาจนถึง ถนนชัยพระ ตามแนวถนนหลังพระตามแนวถนนราชดำริและถนนราชวิถี สำหรับตอนเหนือของทางรถไฟ บริเวณย่านการค้าเชื่อมต่อกับถนนทหารบกจนถึงทางแยกเชื่อมต่อกับทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๐๓๘ นครปฐม – ดอนตูม

- **ย่านที่พักอาศัย** กระจายอยู่ทั่วไปในเขตชุมชนเทศบาลนครนครปฐมและมีแนวโน้ม จะขยายตัวขึ้นไปทางทิศเหนือ บริเวณตำบลบ่อพลับและตำบลนครปฐม ทิศใต้บริเวณตำบลสนามจันทร์ ตำบลห้วยจรเข้ม

- **สถานที่ราชการ** ส่วนใหญ่จะเกาะกลุ่มอยู่ตามแนวถนนเทศบาล โดยเริ่มต้นจากโรงพยาบาลนครปฐม มาตามแนวถนนเทศบาลจนถึงบริเวณถนนหน้าพระ

- สถาบันการศึกษา ในเขตชุมชนเทศบาลนครนครปฐม จะมีการใช้ที่ดินเพื่อสถาบันการศึกษา เป็นพื้นที่มากพอสมควร เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร โรงเรียนราชินีบูรณะ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม นอกจากนี้ยังมีสถานศึกษาอื่นๆ กระจายอยู่ทั่วไป
- ศาสนสถาน ในเขตชุมชนเทศบาลนครนครปฐม เป็นที่ตั้งของศาสนสถานของศาสนาคริสต์ จำนวน ๓ แห่ง และศาสนาอิสลาม จำนวน ๑ แห่ง

๒. ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การประปาเทศบาลนครนครปฐม

การประปา เทศบาลนครนครปฐม เดิมเป็นระบบประปาบาดาลอยู่ในความดูแลของสุขาภิบาลนครปฐม และได้โอนกิจการให้กับเทศบาลเมืองนครปฐม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้รับสัมปทานจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๙๕ ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๒๒ เทศบาลฯ ได้ก่อสร้างระบบประปาผิวดินทดแทนระบบบาดาล เนื่องจากแม่น้ำแม่กลองมีคุณภาพเหมาะสม เพื่อรองรับและสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง ตามความเจริญเติบโตของเมือง

ปัจจุบัน การประปา เทศบาลนครนครปฐม มีโรงกรองน้ำ ขนาด ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง จำนวน ๖ โรง และอ่างเก็บน้ำดิบ จำนวน ๒ แห่ง ที่มีความจุประมาณ ๗๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สามารถผลิตน้ำประปาได้วันละ ๗๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร แต่ความต้องการของประชาชนสูงถึงวันละ ๘๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร การประปาจึงต้องทำการปรับปรุงระบบผลิตให้สามารถผลิตน้ำประปาได้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้น้ำ จำนวน ๒๗,๘๕๖ ราย

(ที่มา : กองการประปา เทศบาลนครนครปฐม เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖)

การไฟฟ้า

การให้บริการกระแสไฟฟ้า เป็นหน้าที่ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในเขตอำเภอเมืองนครปฐม ประมาณ ๘๒,๔๒๙ ราย คิดเป็นหน่วยจำหน่ายกระแสไฟฟ้า เฉลี่ย ๘๒,๘๕,๑๑๘ หน่วย/เดือน มีพื้นที่ทั้งหมดในอำเภอเมือง ๕๐๖ ตารางกิโลเมตร มีระบบสายส่ง จำนวน ๓๗.๗๖ วงจร-กิโลเมตร (มีขนาดแรงดัน ๑๑๕,๐๐๐ โวลท์) มีระบบจำหน่ายแรงต่ำ ประมาณ ๒,๐๙๓.๐๒ วงจร-กิโลเมตร มีระบบจำหน่ายแรงสูง ๑,๐๖๘.๗๕ วงจร - กิโลเมตร

(ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครปฐม ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

การสื่อสาร และสื่อสารมวลชน

๑. โทรศัพท์

ในปี ๒๕๕๕ จังหวัดนครปฐมมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ทั้งสิ้น ๖๕,๙๗๖ เลขหมาย

ตารางที่ ๒ แสดงบริการโทรศัพท์ในจังหวัดนครปฐม ปี ๒๕๕๕

จำนวนเลขหมายเต็ม	จำนวนเลขหมายที่เปิดใช้					
	ราชการ	บ้าน	ธุรกิจ	ทศท.	สาธารณะ	รวม
๖๕,๘๗๖	๓,๒๒๐	๔๔,๑๗๔	๖,๐๕๘	๘๑๕	๓,๘๕๐	๕๘,๑๑๗

(ที่มา : โทรศัพท์จังหวัดนครปฐม เดือนมีนาคม ๒๕๕๖)

๒. การไปรษณีย์โทรเลข

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขในเขตอำเภอเมืองนครปฐม มี ๒ แห่ง ได้แก่ ปณจ.นครปฐม ๗๓๐๐๐ ปณฝ. สนามจันทร์ ๗๓๐๐๑ ส่วนที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชน มี ๙ แห่ง ได้แก่

๑) ปณอ. นครปฐม ๑๐๑ (โลตัส)	๒) ปณอ. นครปฐม ๑๐๒ (ม.ศิลปากร)	๓) ปณอ. นครปฐม ๑๐๓ (หนองดินแดง)
๔) ปณอ. นครปฐม ๑๐๔ (ทัพหลวง)	๕) ปณอ. นครปฐม ๑๐๕ (สระกะเทียม)	๖) ปณอ. นครปฐม ๑๐๘ (บ้านยาง)
๗) ปณอ. นครปฐม ๑๐๙(หนองงูเห่าล้อม)	๘) ปณอ. นครปฐม ๑๑๐ (วังเย็น)	๙) ปณอ. นครปฐม ๑๑๑ (สวนป่า)

(ที่มา : ไปรษณีย์โทรเลขจังหวัดนครปฐม เดือนเมษายน ๒๕๕๖)

๓. สื่อสารมวลชน และขนส่งมวลชน

ในพื้นที่เขตเทศบาลนครนครปฐม มีสื่อสารมวลชนในพื้นที่หลายประเภท ดังนี้

๑. โทรทัศน์ มีผู้สื่อข่าวประจำช่อง ๓, ๕, ๗, ๙, สทท, สมาคมผู้สื่อข่าวจังหวัดนครปฐม และนครปฐมเคเบิลทีวี
๒. หนังสือพิมพ์ มีผู้สื่อข่าวประจำหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง และของท้องถิ่น เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน คมชัดลึก พลังธรรม ยอดแหลมนิวส์

พลังชน ผู้นำก้าวหน้า เสรีไทย เป็นต้น

๓. วิทยูชุมชน ๙๑.๒๕, ๙๗.๗๕, ๑๐๔.๗๕, ๑๐๕.๒๕, ๑๐๕.๓๐, และ ๑๐๕.๗๕ เมื่อกะเอิร์ช

ในพื้นที่เขตเทศบาลนครนครปฐม มีขนส่งมวลชนในพื้นที่หลายประเภท ดังนี้ รถไฟ รถตู้ รถขสมก. รถสองแถว เป็นต้น

๓. ด้านการศึกษา

นโยบายทางด้านการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยคำนึงถึงศักยภาพความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของคนภายใน

ท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน จึงมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาหลายรูปแบบตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงระดับอุดมศึกษา ทำให้ประชาชนมีโอกาสในการเข้ารับการศึกษาดังแต่เริ่มต้นการศึกษาต่อเนื่องไปจนระดับสูง ทั้งนี้ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นคนที่มีคุณภาพพร้อมที่จะรับสภาพของสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคตและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

การจัดการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม ได้ดำเนินการจัดระบบการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ในสามรูปแบบ คือ

๑. การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาที่มีโครงสร้าง ระบบแบบแผนที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา เงื่อนไขความสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน มีการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑. ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เป็นการจัดการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย จำนวน ๗ ศูนย์

- ๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครนครปฐม
- ๒) ศูนย์พัฒนาเด็กสระแก้ว
- ๓) ศูนย์พัฒนาเด็กวัดห้วยจรเข้ม
- ๔) ศูนย์พัฒนาเด็กประปานคร
- ๕) ศูนย์พัฒนาเด็กสุขสวัสดิ์
- ๖) ศูนย์พัฒนาเด็กเหล่ากาชาด (สวัสดิ์ - สุเทพ)
- ๗) ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมนคร

๑.๒. โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ ๖

จำนวน ๑๑ โรงเรียน

- ๑) โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) (สอนระดับอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ ๓)
- ๒) โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง) (สอนระดับอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ ๓)
- ๓) โรงเรียนเทศบาล ๓ (สระกระเทียม) (สอนระดับอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ ๓)
- ๔) โรงเรียนเทศบาล ๔ (เขาวนปริชาอุทิศ) (สอนระดับอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ ๓)
- ๕) โรงเรียนเทศบาล ๕ วัดพระปฐมเจดีย์ (สอนระดับอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ ๓)
- ๖) โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครปฐม (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖)
- ๗) โรงเรียนทวารวดี (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖)
- ๘) โรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครนครปฐม (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
- ๙) โรงเรียนอนุบาลสระแก้ว (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)

๑๐) โรงเรียนอนุบาลประปานคร (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ ๖)

๑๑) โรงเรียนอนุบาลสุขสวัสดิ์ (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ ๖)

๑.๓ สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

๑) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม ซึ่งเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดเทศบาลแห่งแรกในประเทศไทย การจัดการเรียนการสอน

๒ ระดับ คือ

- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มี ๘ สาขา ประกอบด้วยสาขาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

- ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มี ๔ สาขา ประกอบด้วยสาขาการบัญชี สาขาการตลาด สาขาช่างยนต์ และสาขาช่างไฟฟ้า

๑.๔ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เทศบาลร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (มหาวิทยาลัยซีวิต)

๒. การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การจัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาของหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม โดยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนในท้องถิ่น ในระดับต่าง ๆ คือ

๒.๑ ระดับประถมศึกษา ระยะเวลาการเรียน ๒ ปี

๒.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระยะเวลาการเรียน ๒ ปี

๒.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะเวลาการเรียน ๒ ปี

๒.๔ การจัดการศึกษาให้เด็กด้อยโอกาส

๓. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์การทำงาน สัมผัส สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น ๆ ที่หลากหลาย เป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้ มีประสบการณ์ด้านการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เช่น

๓.๑ การจัดหลักสูตรส่งเสริมอาชีพระยะสั้น

- นวดแผนไทย

- นวดสปา

- แพทย์แผนไทย

- ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า

- ช่างเสริมสวย

- ช่างตัดผมชาย

- การทำอาหาร ขนม และการถนอมอาหาร

- การประดิษฐ์และจัดดอกไม้

- คอมพิวเตอร์

- ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์

๓.๒ การจัดการศึกษาให้กับเด็กด้อยโอกาสในเขตเทศบาลนครนครปฐม โดยครูอาสาสอนฯ

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลจำนวนพนักงานครูเทศบาล และนักเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวน พนักงานครู (คน)	จำนวนลูกจ้าง ประจำ (คน)	จำนวนพนักงานจ้าง (คน)	จำนวนพนักงานจ้าง รายชั่วโมง (คน)	จำนวนนักเรียน (คน)
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาล ๑	๓	-	๘	-	๑๖๕
๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาล ๒	๓	-	๑๒	-	๑๔๗
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาล ๓	๓	-	๑๑	-	๑๙๙
๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาล ๔	๓	-	๑๐	-	๑๒๕
๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาล ๕	๓	-	๙	-	๑๑๓
๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาล ๖	๑	-	๗	-	๑๑๓
๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาล ๗	๑	-	๘	-	๙๖
๘	โรงเรียนเทศบาล ๑	๕๙	๓	๖	๒	๑๐๒๐
๙	โรงเรียนเทศบาล ๒	๔๙	๒	๖	-	๑๐๐๙
๑๐	โรงเรียนเทศบาล ๓	๔๖	๒	๕	๗	๙๐๔
๑๑	โรงเรียนเทศบาล ๔	๘๖	๓	๙	-	๑๘๘๙
๑๒	โรงเรียนเทศบาล ๕	๕๘	-	๘	๓	๑๐๘๕
๑๓	โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครปฐม	๒๐	-	๙	๑๕	๔๐๙
๑๔	โรงเรียนทวารวดี	๑๙	-	๓	๓	๓๐๐
๑๕	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครนครปฐม	๖	-	๑	-	๒๑
๑๖	โรงเรียนอนุบาลสระแก้ว	๕	-	๑	-	๒๕
๑๗	โรงเรียนอนุบาลประปานคร	๕	-	๑	-	๓๐
๑๘	โรงเรียนอนุบาลสุขสวัสดิ์	๓	-	๑	-	๒๖
๑๙	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม	๕๗	-	๑๓	๘	๗๐๒
รวม		๔๓๐	๑๐	๑๒๘	๓๘	๘,๓๗๘

(ที่มา : สำนักการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการจัดการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม แต่ในเขตเทศบาลนครนครปฐมและบริเวณใกล้เคียงได้มีการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต ๑ โดยแบ่ง การจัดการศึกษา ได้ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

๑. โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พูลประชาอุปถัมภ์) (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๒. โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ (มหินทรศึกษาคาร) (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๓. โรงเรียนอนุบาลนครปฐม (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๔. โรงเรียนบ้านลำพญา (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๕. โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์ (สอนระดับอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ ๓)

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต ๙ ได้แก่

๑. โรงเรียนราชินีบูรณะ (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖)
๒. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖)
๓. โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖)
๔. โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖)

โรงเรียนเอกชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๑ จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

๑. โรงเรียนอนุบาลเพ็ญศิริ (สอนระดับอนุบาล)
๒. โรงเรียนอนุบาลไพทวิทยา (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๓. โรงเรียนอนุบาลจันทร์สว่างกุล (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๔. โรงเรียนอนุบาลศิริวรรณ (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๕. โรงเรียนอนุบาลสุธีธร (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๖. โรงเรียนสว่างวิทยา (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๗. โรงเรียนหอเอกวิทยา (สอนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)
๘. โรงเรียนบำรุงวิทยา (สอนระดับอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ ๓)
๙. โรงเรียนพาณิชย์การและมัธยมศึกษาานครปฐม (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓)

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๑ ระดับอาชีวศึกษา ได้แก่

๑. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม (สอนระดับ ปวช. - ปวส.)

๒. วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม (สอนระดับ ปวช. – ปวส.)
 ๓. เทคโนโลยีนครปฐม (สอนระดับ ปวช. – ปวส.)
 ๔. ช่างสำรวจนครปฐมและเทคโนโลยี (สอนระดับ ปวช.)

สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอเมืองนครปฐม

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๑. มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ๒. โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖)

(ที่มา : สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕)

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลจำนวนพนักงานครูและนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต ๙

ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวนข้าราชการครู และบุคลากรทาง การศึกษา (คน)	จำนวนลูกจ้าง ประจำ (คน)	จำนวนพนักงานจ้าง (คน)	จำนวนพนักงานจ้างราย ชั่วโมง (คน)	จำนวนนักเรียน (คน)
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ จัดการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐาน						
๑	วัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์)	๔๒	๔	๓	-	๒,๙๙๓
๒	วัดพระปฐมเจดีย์ (มหินทรศึกษาการ)	๙๗	๔	๗	-	๒,๕๕๐
๓	อนุบาลนครปฐม	๘๗	๑๑	๓๙	-	๒,๙๕๗
๔	บ้านลำพญา	๑๑	-	๑	-	๑๘๐
๕	วัดพระประโทณเจดีย์	๒๕	๒	๒	-	๔๕๐
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต ๙						
๑	ราชินีบูรณะ	๑๒๑	๙	๒๖	๒	๓,๓๘๐
๒	พระปฐมวิทยาลัย	๑๕๐	๑๐	๑๙	-	๔,๑๘๙
๓	วัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย	๗๖	๘	๒๔	-	๒,๐๗๔
โรงเรียนเอกชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ จัดการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐาน						
๑	อนุบาลเพ็ญศิริ	๕	-	๔	-	๑๑๐

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวนข้าราชการ ครูและบุคลากร ทางการศึกษา (คน)	จำนวนลูกจ้าง ประจำ (คน)	จำนวนพนักงานจ้าง (คน)	จำนวนพนักงานจ้างราย ชั่วโมง (คน)	จำนวนนักเรียน (คน)
๒	อนุบาลไผ่ทิวทยา	๗๘	-	-	-	๑,๙๓๓
๓	อนุบาลจันทร์สว่างกุล	๑๒	-	๒	-	๑๘๔
๔	อนุบาลศิริวรรณ	๖	-	๕	๑	๑๒๑
๕	อนุบาลสุธีธร	๙๐	-	-	-	๒,๑๑๓
๖	สว่างวิทยา	๙	-	๑๒	-	๑๖๕
๗	หอเอกราชวิทยา	๑๙	-	๕	-	๓๙๘
๘	บำรุงวิทยา	๔๕	-	๒๕	-	๗๐๐
๙	โรงเรียนพณิชยการและ มัธยมเทคโนโลยีนครปฐม	๑๒	-	-	-	๒๒๖
๑๐	มัธยมสาธิตม.ศิลปากร	๕๔	๑๔	๑๔	-	๗๙๑
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา						
๑	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	๘๔	-	-	-	๒,๖๕๐
๒	วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม	๖๕	-	๑๘	-	๒,๖๐๒
๓	เทคโนโลยีนครปฐม	๕๙	-	-	-	๙๒๘
๔	ช่างสำรวจนครปฐมและ เทคโนโลยี	๖	-	-	-	๒๔
สังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน						
๑	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอเมือง นครปฐม	๒๔	-	-	-	๑,๙๙๐

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียน	จำนวนข้าราชการ ครูและบุคลากร ทางการศึกษา (คน)	จำนวนลูกจ้าง ประจำ (คน)	จำนวนพนักงานจ้าง (คน)	จำนวนพนักงานจ้างราย ชั่วโมง (คน)	จำนวนนักเรียน (คน)
๑	มหาวิทยาลัยศิลปากร	-	-	-	-	๑๒,๐๒๑

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๑ (ข้อมูลปี ๒๕๕๕)

๔. ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สาธารณสุข

๑. สถานบริการด้านสาธารณสุขและสถานประกอบการต่างๆ ในเขตเทศบาล ประกอบด้วย โรงพยาบาลของรัฐ จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลเอกชน จำนวน ๓ แห่ง

๒. ศูนย์บริการสาธารณสุข สังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน ๒ แห่ง
สถิติโรคของกลุ่มผู้ป่วยที่มารับบริการสูงสุด ๕ อันดับแรก

๑. โรคระบบไหลเวียนเลือด
๒. โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตาบอลิซึม
๓. โรคระบบทางเดินหายใจ
๔. โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่าง และเนื้อเยื่อเสริม
๕. โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก

สถิติผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลนครนครปฐม

๑. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวนผู้ป่วย ๒๔๑ ราย
๒. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวนผู้ป่วย ๑๒๖ ราย
๓. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวนผู้ป่วย ๑๓๑ ราย
๔. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวนผู้ป่วย ๒๖๑ ราย
๕. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวนผู้ป่วย ๒๖๑ ราย

(ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครนครปฐม เดือนมกราคม ๒๕๕๖)

๔.๒ สิ่งแวดล้อมเมือง

๔.๒.๑ การบำบัดน้ำเสีย

สถานีปรับปรุงคุณภาพน้ำ ตั้งอยู่ที่ตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

- สถานีสูบน้ำ จำนวน ๒ แห่ง
- ระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้เป็นระบบบ่อผึ่งปรับเสถียร เนื้อที่ ๒๘๕ ไร่
- ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบในปัจจุบัน ประมาณ ๒๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร / วัน ซึ่งระบบมีความสามารถในการบำบัดน้ำเสีย เท่ากับ

๖๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร / วัน

- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเฉลี่ยเดือนละ ๑๘๐,๐๐๐ บาท

๔.๒.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

ในส่วนของ การระบายน้ำ พื้นที่ในเขตเทศบาลฯ มีพื้นที่น้ำท่วม คิดเป็นร้อยละ ๘ ของพื้นที่ทั้งหมด ระยะเวลาเฉลี่ยที่น้ำท่วมช้งนานที่สุด ๓ ชั่วโมง ประมาณช่วงเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน เครื่องสูบน้ำ ทั้งหมด ๑๗ เครื่อง และได้ตั้งตามบริเวณจุดต่างๆ ดังนี้

๑. บริเวณสะพานโยง (๒ เครื่อง)
๒. บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ (๓ เครื่อง)
๓. บริเวณชุมชนบ้านมอญ
๔. บริเวณชุมชนนาชุม ซอย ๖
๕. บริเวณชุมชนหมู่ ๘ ริมอ่างประปา
๖. บริเวณถนนเทศา ซอย ๗
๗. บริเวณชุมชนทางหลวง
๘. บริเวณถนนราชมรรคา (๒ เครื่อง)
๙. บริเวณถนนยิงเป้า
๑๐. บริเวณถนนทิพากร
๑๑. บริเวณถนนพญาาง
๑๒. บริเวณถนนทวารวดี (๒ เครื่อง)

ประตูระบายน้ำมี ๔ จุด ได้แก่ บริเวณซอยกำนันพันธ์ ท่ารถเมล์ขาว ถนนเทศา ซอย ๓ และถนนเทศา ซอย ๗

๔.๒.๓ การกำจัดขยะมูลฝอย

- สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ตั้งอยู่ที่ตำบลตาก้อง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- ระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ใช้ เป็นระบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill)
- ปริมาณขยะที่กำจัดได้ประมาณ ๑๓๐-๑๔๐ ตัน / วัน (มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภายนอกร่วมใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

จำนวน ๑๗ แห่ง ปริมาณขยะ ๕๐ ตัน / วัน)

- ขยะที่เก็บขนได้ จำนวน ๑๑๐-๑๓๐ ตัน / วัน
- ที่ดินสำหรับกำจัดขยะ ในปัจจุบันมีพื้นที่รวม ๒๓๒ ไร่ ห่างจากเขตเทศบาลเป็นระยะทาง ๕ กิโลเมตร

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนรถขยะที่ใช้ในการเก็บขนและขนถ่ายขยะมูลฝอย

ลำดับที่	ประเภทรถ	จำนวน (คัน)
๑	รถบรรทุกขยะชนิดอัดขยะ	๑๔
๒	รถบรรทุกถังคอนเทนเนอร์	๕
๓	รถบรรทุกขยะมีอุปกรณ์คีบขยะ (รถลึบบัว)	๒
๔	รถบรรทุกขยะเอนกประสงค์	๔
๕	รถบรรทุกขยะเปิดข้าง	๑
รวมทั้งสิ้น		๒๖

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนรถขยะที่ใช้ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

ลำดับที่	ประเภทรถ	จำนวน (คัน)
๑	รถบดอัดขยะ	๑
๒	รถแทรกเตอร์	๒
๓	รถแบคโฮ	๓
๔	รถบรรทุกดิน	๒
๕	รถบรรทุกน้ำ	๑
รวมทั้งสิ้น		๙

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนรถที่ให้บริการสาธารณะ

ลำดับที่	ประเภทรถ	จำนวน (คัน)
๑	รถตุตติงไฮโครกและฉีดล้างท่อระบายน้ำ	๒
๒	รถสุขาเคลื่อนที่	๑
๓	รถบรรทุกเล็กตรวจงาน	๒
๔	รถบรรทุกน้ำ	๑
๕	รถกวาดดูดฝุ่น	๒
๖	รถยก	๑
รวมทั้งสิ้น		๙

(ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครนครปฐม เดือนมกราคม ๒๕๕๖)

๕. ด้านสังคม

๕.๑ สถิติประชากร

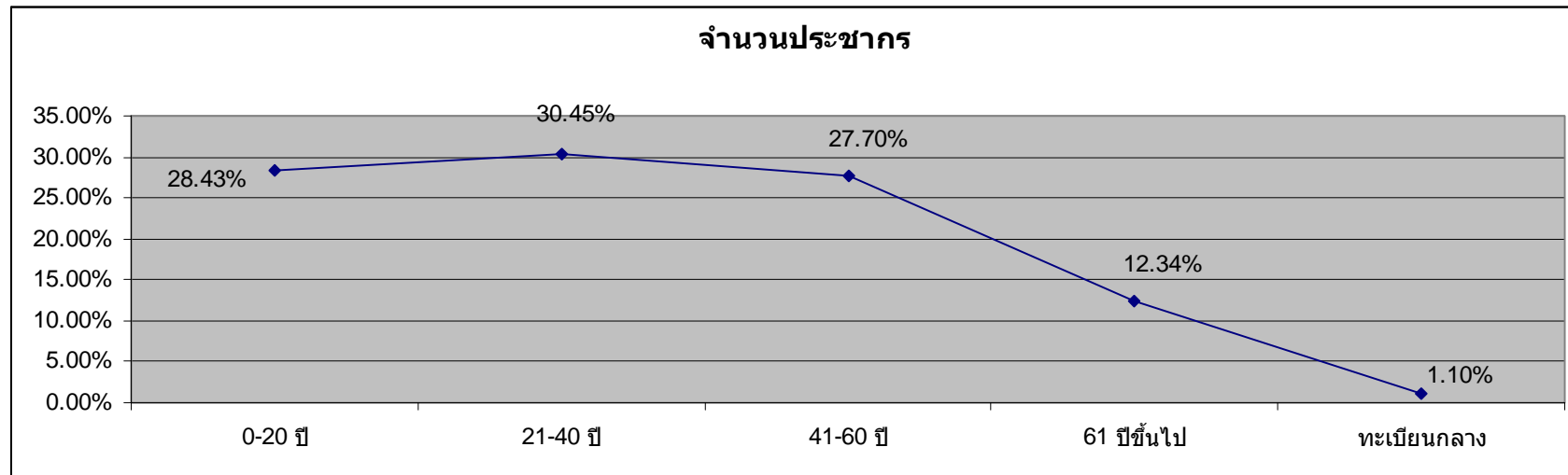
๑. จำนวนประชากร (ตามทะเบียนราษฎร) ๗๙,๑๔๘ คน (ชาย ๓๖,๘๕๓ คน หญิง ๔๒,๒๙๕ คน)

๒. จำนวนครัวเรือน ๓๔,๘๕๘ ครัวเรือน

๓. โครงสร้างอายุประชากร

* อายุ ๐ - ๒๐ ปี	๒๘.๔๓ %	(ชาย ๑๑,๓๙๒ คน หญิง ๑๑,๑๐๙ คน)
* อายุ ๒๑ - ๔๐ ปี	๓๐.๔๕ %	(ชาย ๑๑,๔๔๕ คน หญิง ๑๒,๖๕๒ คน)
* อายุ ๔๑ - ๖๐ ปี	๒๗.๗๐ %	(ชาย ๙,๖๖๒ คน หญิง ๑๒,๒๕๗ คน)
* อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป	๑๒.๓๔ %	(ชาย ๓,๘๘๕ คน หญิง ๕,๘๗๕ คน)
* ทะเบียนกลาง	๑.๑๐ %	(ชาย ๓๒๑ คน หญิง ๕๕๐ คน)

แผนภูมิที่ ๑ แสดงจำนวนประชากร (ตามทะเบียนราษฎร)

(ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลนครนครปฐม เดือนมกราคม ๒๕๕๖)

จำนวนประชากรดังกล่าวมานี้ เป็นประชากรที่อยู่ในทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลเท่านั้น ยังมีประชากรแฝงอีกจำนวนหนึ่งซึ่งเข้ามาประกอบอาชีพพักอาศัย และแรงงานต่างด้าว รวมทั้งนักเรียน นักศึกษา ซึ่งไม่สามารถยืนยันตัวเลขที่แน่นอนได้ว่ามีจำนวนเท่าใด ทำให้การวางแผนเพื่อรองรับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรเป็นไปค่อนข้างยาก ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งแวดล้อม ชะยะมูลฝอย สาธารณูปโภค จึงนับเป็นกลุ่มประชากรที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อภารกิจเติบโตของเมือง

ตารางที่ ๘ จำนวนสถิติข้อมูลทะเบียนราษฎร

จำนวนสถิติข้อมูลทะเบียนราษฎร เทศบาลนครนครปฐม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖)

ข้อมูลทะเบียนราษฎร	พ.ศ. ๒๕๕๔	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๖
ชาย	๓๘,๒๐๔	๓๗,๗๗๖	๓๗,๐๒๖
หญิง	๔๓,๔๙๕	๔๓,๒๕๑	๔๒,๔๖๕
รวม	๘๑,๖๙๙	๘๑,๐๒๗	๗๙,๔๙๑

ตารางที่ ๙ จำนวนสถิติข้อมูลผู้สูงอายุ

จำนวนสถิติข้อมูลผู้สูงอายุ (ตามทะเบียนราษฎร) เทศบาลนครนครปฐม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖)

ข้อมูลผู้สูงอายุ	พ.ศ. ๒๕๕๔	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๖
ชาย	๓,๕๔๗	๓,๗๒๙	๓,๘๘๕
หญิง	๕,๔๙๘	๕,๗๔๘	๕,๙๕๖
รวม	๙,๐๔๕	๙,๔๗๗	๙,๘๔๑

๕.๒ การพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๑๐ แสดงชุมชนในเขตเทศบาล แยกตามเขตการเลือกตั้ง ๔ เขต

เขต ๑	เขต ๒	เขต ๓	เขต ๔
๑. ชุมชนพระงาม ๒	๑. ชุมชนจตุรัสพัฒนา	๑. ชุมชนสนามจันทร์	๑. ชุมชนบ้านไผ่เตย
๒. ชุมชนพระงาม ๓	๒. ชุมชนหมู่บ้านนายปรีชา	๒. ชุมชนสามตำบล	๒. ชุมชนบ้านมะขามแก้ว
๓. ชุมชนหลังวัดใหญ่	๓. ชุมชนทางหลวง	๓. ชุมชนสวนตะไคร้	๓. ชุมชนซอยโรจคราม
๔. ชุมชนบ่อแดง	๔. ชุมชนซอย ๗	๔. ชุมชนบ้านลำพญา	๔. ชุมชนสวนอนันต์
๕. ชุมชนตลาดโอเดียน	๕. ชุมชนสวนลำไย	๕. ชุมชนสุขสวัสดิ์	๕. ชุมชนบ้านสวนหมาก
๖. ชุมชนราชวิถี	๖. ชุมชน ๘๐ ห้อง	๖. ชุมชนหมู่บ้านโชติระวี	๖. ชุมชนตรอกมะตูม
๗. ชุมชนตลาดล่าง	๗. ชุมชนเทศา - ทิพากร	๗. ชุมชนจันทร์คามพิทักษ์	๗. ชุมชนวัดไร่เกะตันสำโรง
๘. ชุมชนตลาดบน	๘. ชุมชนรางน้ำเค็ม	๘. ชุมชนชมพูนิเวศน์	๘. ชุมชนพระประโทน
๙. ชุมชนหลังศูนย์พัฒนาเด็ก	๙. ชุมชนวัดกลาง	๙. ชุมชนลาดปลาเค้า	๙. ชุมชนหมู่ ๒ พระประโทน
๑๐. ชุมชนข้างสมาคมแช่ลัม	๑๐. ชุมชนบ้านโนนค่าย	๑๐. ชุมชนราชมรรคานอก	๑๐. ชุมชนบัวหลวงปฐมพัฒนา
๑๑. ชุมชนต้นสน	๑๑. ชุมชนทหารบก	๑๑. ชุมชนร่มโพธิ์ทอง	๑๑. ชุมชนท่าทราย
๑๒. ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ	๑๒. ชุมชนหมู่ ๘ นครปฐม	๑๒. ชุมชนภูงศวิลา	๑๒. ชุมชนห้วยจรเข้ - ถมทอง
๑๓. ชุมชนตรอกโรงรูป	๑๓. ชุมชนหมู่บ้านประปานคร	๑๓. ชุมชนหมู่บ้านชุมชน	๑๓. ชุมชนนวมเขต
๑๔. ชุมชนสระบัว	๑๔. ชุมชนบ้านนาชุม	นครปฐม	๑๔. ชุมชนซอยอยู่คง

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

เขต ๑	เขต ๒	เขต ๓	เขต ๔
๑๕. ชุมชนกิ่งบัว		๑๔. ชุมชนหลังโรงเรียนเทศบาล ๓	๑๕. ชุมชนปฐมธานี
๑๖. ชุมชน ๒๕ มกรา		๑๕. ชุมชนมาลัยแมนซอย ๒	๑๖. ชุมชนพุทธรักษา
๑๗. ชุมชนหลังโรงรับจำนำ ๑		๑๖. ชุมชนทางเข้าโรงเรียนสตรีนคร	๑๗. ชุมชนตลาดปฐมมงคล
๑๘. ชุมชนพญาพาน		๑๗. ชุมชนข้างชุมสายโทรศัพท์	๑๘. ชุมชนตั้งศรี
๑๙. ชุมชนริมคลองวัดพระงาม			๑๙. ชุมชนบ้านมอญ
๒๐. ชุมชนครอบครัวโรงเรียน			๒๐. ชุมชนคตฤช
ตำรวจภูธร ๗			๒๑. ชุมชนหน้าวัดไผ่ล้อม
๒๑. ชุมชนบ้านหลังวัง			๒๒. ชุมชนหลังโรงพยาบาลนครปฐม
๒๒. ชุมชนเสนาหา			

๕.๒.๑ การพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

ชุมชนในเขตเทศบาล มีจำนวน ๗๕ ชุมชน ซึ่งจัดตั้งเต็มพื้นที่ โดยแบ่งตามเขตเลือกตั้ง ๔ เขต ไว้ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ ๑ จำนวน ๒๒ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่มีพื้นที่ในตำบลพระปฐมเจดีย์

เขตเลือกตั้งที่ ๒ จำนวน ๑๔ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่มีพื้นที่ในตำบลพระปฐมเจดีย์ ตำบลนครปฐม และตำบลบ่อพลับ

เขตเลือกตั้งที่ ๓ จำนวน ๑๗ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่มีพื้นที่ในตำบลนครปฐม ตำบลหนองปากโลง ตำบลลำพญา ตำบลสนามจันทร์ และตำบลบางแพม

เขตเลือกตั้งที่ ๔ จำนวน ๒๒ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่มีพื้นที่ในตำบลพระปฐมเจดีย์ ตำบลห้วยจรเข้ม้า ตำบลพระประโทน และตำบลบ่อพลับ

หมายเหตุ : มีบางชุมชนที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างเขตเลือกตั้ง

การพัฒนาเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนนั้น เทศบาลได้ทุ่มเทและให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อพัฒนาเทศบาลในแต่ละชุมชนมีคณะกรรมการชุมชนเป็นแกนหลักในการประสานงานกับเทศบาล มีการประชุมร่วมกันเดือนละครั้งเป็นประจำทุกเดือน ระหว่างผู้บริหารเทศบาลกับแกนนำเหล่านี้ เพื่อแจ้งผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาและเรื่องที่จะทำในอนาคต พร้อมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนต่างๆ เพื่อจะได้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการและทันที่

นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มศักยภาพของผู้นำชุมชน โดยการจัดอบรมสัมมนาและพาไปศึกษาดูงานยังภูมิภาคต่างๆ เพื่อจะได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ โดยตั้งงบประมาณไว้เพื่อการนี้ทุกปี เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนชุมชนที่ถูกต้องอันจะนำไปสู่การมีแผนชุมชนที่ชัดเจน นำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งอีกทางหนึ่ง

๕.๒.๒ การส่งเสริมอาชีพ

เทศบาลได้ส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่ม รวมถึงผู้ว่างงานจะได้มีงานทำตามความถนัด โดยเปิดศูนย์ฝึกอบรมอาชีพพระยาศรีบริเวณตลาดโอเดียน เปิดสอนวิชาชีพพระยาศรี อาทิ หลักสูตรจัดดอกไม้สด ตัดเสื้อผ้าสตรี เสริมสวย นวดแผนไทย เป็นต้น นอกจากนี้เทศบาลอุดหนุนงบประมาณให้กับสมาคมชาวนครปฐม เพื่อใช้ในการจัดอบรมฝึกอาชีพให้ประชาชนผู้สนใจ

๕.๒.๓ การแก้ไขปัญหายาเสพติด

ตารางที่ ๑๑ แสดงการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ที่	โครงการ	งบประมาณ	หน่วยงาน
๑	การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	๑,๖๐๐,๐๐๐	สถานีตำรวจภูธรเมืองนครปฐม
๒	การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	๑,๐๐๐,๐๐๐	จังหวัดนครปฐม
๓	การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	๘๐๙,๗๐๐	สำนัก/กองในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

๕.๒.๔ บทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตารางที่ ๑๒ แสดงบทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชน

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	รูปแบบ / แนวทางการมีส่วนร่วม
ด้านส่งเสริมอาชีพ ๑. กองทุนชุมชนเมือง	- รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณแก่ชุมชนที่จัดตั้งขึ้นถูกต้องตามกฎหมายชุมชนละ ๑ ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนได้กู้ยืมประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลงและประชาชนมีส่วนร่วมโดยการจัดทำประชาคมคัดเลือกบุคคลในชุมชนเป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุน โดยกำหนดระเบียบปล่อยเงิน และเรียกเก็บเงินจากสมาชิกตลอดจนบริหารจัดการดอกผลอันเกิดจากเงินกองทุนปันผลแก่สมาชิก และอีกส่วนหนึ่งนำมาทำประโยชน์ส่วนรวมเพื่อชุมชนนั้นๆ (กองทุนชุมชนเมืองของเทศบาลนครนครปฐม มีจำนวน ๖๒ กองทุน เป็นนิติบุคคลซึ่งได้รับการจดทะเบียนจำนวน ๔๕ ชุมชน และ ๑๗ ชุมชนยังไม่ได้รับการจดทะเบียน) และ ๑๓ ชุมชนไม่มีกองทุนฯ

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	รูปแบบ / แนวทางการมีส่วนร่วม
๒. โครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน (ศพช.) (โครงการ SML เดิม)	- รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณให้หมู่บ้านและชุมชนต่างๆ โดยแบ่งชุมชนเป็นขนาดต่างๆ ตามจำนวนประชากรเป็น ๓ ขนาด คือ S, M, L และให้ประชาชนในชุมชนนั้นๆ มีส่วนร่วมโดยทำประชาคมเลือกคณะกรรมการและร่วมเสนอโครงการโดยใช้หลักประชาธิปไตย คือ เสียข้างมากเป็นมติในการตัดสินใจโครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนต่างเป็นโครงการที่สมาชิกในชุมชนนั้นได้รับประโยชน์ร่วมกัน จากจำนวน ๗๕ ชุมชน มี ๕๙ ชุมชน ที่ผ่านการประชาคม (อยู่ระหว่างดำเนินการขออนุมัติงบประมาณ) มี ๗ ชุมชนไม่ผ่านการประชาคม (อยู่ระหว่างดำเนินการขอประชาคม รอบ ๒) และอีก ๙ ชุมชนไม่ประชาคม
๓. กิจกรรมส่งเสริมฝึกอาชีพระยะสั้น	- เทศบาลสนับสนุนงบประมาณโดยให้สำนักงานศึกษาดำเนินการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นแก่ประชาชนในหลักสูตรต่างๆ เช่น ช่างเสริมสวยสตรี คอมพิวเตอร์ นวดฝ่าเท้า การทำอาหาร ขนม และการถนอมอาหาร การนวดแผนไทย ช่างตัดผมชาย ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า การแพทย์แผนไทย และอื่นๆ ที่ประชาชนสนใจ
๔. ถนนคนเดิน	- เทศบาลร่วมกับหอการค้าจังหวัดนครปฐม ได้จัดกิจกรรม “ถนนคนเดินทวารวดีศรีนครปฐม” ขึ้นที่บริเวณถนนริมคลองเจดีย์บูชา หน้าโรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม อ.เมืองฯ จ.นครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวบ้านชุมชนบริเวณริมคลองวัดพระงาม ได้ร่วมมือกันนำสินค้าหลากหลายชนิดมาขายในวันเสาร์ – อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ – ๒๒.๐๐ น. โดยมีคณะกรรมการชุมชนริมคลองวัดพระงามเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการ และประสานงานกับเทศบาลและหอการค้าจังหวัดนครปฐม กิจกรรมดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นรวมถึงผู้ว่างงานจะได้มีงานทำ มีรายได้

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	รูปแบบ / แนวทางการมีส่วนร่วม
<p>ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น</p> <p>๑. งานวันสำคัญ (วันพ่อ วันแม่)</p> <p>๒. งานวันประเพณีลอยกระทงและสงกรานต์</p> <p>ด้านการบริหารงานร่วมกับอปท.</p> <p>๑. จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ</p> <p>๒. การประชาคมแผนพัฒนาเทศบาล / แผนยุทธศาสตร์</p> <p>๓. เปียยงซีฟู้สูงอายุ / เอดส์ / เปียยงซีฟู้ความพิการ</p>	<p>- เทศบาลสนับสนุนงบประมาณ โดยให้กองสวัสดิการสังคมดำเนินการ ประชาชนมีส่วนร่วมโดยช่วยกันคัดเลือกพ่อดีเด่น แม่ดีเด่นของแต่ละชุมชน เพื่อรับโล่เกียรติยศจากนายกเทศมนตรี และผู้นำชุมชนพร้อมบุตรหลานของพ่อ แม่ ดีเด่น ร่วมแสดงความยินดีและรับประทานอาหารร่วมกัน (แม่ดีเด่นชุมชนละ ๑ คน พ่อดีเด่นชุมชนละ ๑ คน)</p> <p>- เทศบาลสนับสนุนงบประมาณ โดยให้กองส่งเสริมวัฒนธรรมดำเนินการ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนร่วม มีเอกสารเชิญชวนเข้าร่วมงานและแจ้งเชิญประชุม เพื่อปรึกษาหารือการจัดงานประเพณีลอยกระทงและสงกรานต์ อาทิ ชุมชนในเขต หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ร่วมจัดขบวนแห่ลอยกระทงและสงกรานต์</p> <p>- ผู้นำชุมชนทุกชุมชนเข้าร่วมสัมมนาฯ เรียนรู้กระบวนการจัดทำแผนที่ถูกต้องและรับความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือนตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง (เป็นโครงการที่เทศบาลทำต่อเนื่องทุกปี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำชุมชน)</p> <p>- ประชาชนใน ๔ เขตเลือกตั้งออกมาร่วมทำประชาคมเพื่อแสดงความคิดเห็นและเสนอปัญหาความต้องการ เพื่อบรรจุในแผนฯ การทำประชาคมได้มีเอกสารแจ้งล่วงหน้า ๑ สัปดาห์ และประชาคมเขตละ ๑ ครั้ง</p> <p>ผู้สูงอายุ - การขึ้นทะเบียนเพื่อรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ประชาชนช่วยประชาสัมพันธ์ในชุมชนของตน โดยช่วยแจกเอกสารถึงทุกครัวเรือนและช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาขึ้นทะเบียนในชุมชนต่างๆ ที่เทศบาลออกไปบริการรับจดทะเบียนในชุมชน</p>

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	รูปแบบ / แนวทางการมีส่วนร่วม
<p>๔. สายตรวจชุมชน (ตามโครงการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชน)</p> <p>๕. เจ้าหน้าที่รักษาสิ่งแวดล้อมชุมชน (ตามโครงการชุมชนน่าอยู่อาศัย ไม้ดอกไม้ใบงามตา ปวงประชารัฐรักสามัคคี)</p> <p>๖. ตัวแทนชุมชนในเขตเทศบาลร่วมทำหน้าที่จดหน่วยน้ำประปา เก็บค่าน้ำประปา และเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอย</p>	<p>จำนวน ๘,๐๓๑ ราย (ในเขตเทศบาลนครนครปฐม มีผู้สูงอายุ จำนวน ๑๐,๐๒๖ ราย มาขึ้นทะเบียนและมีคุณสมบัติครบถ้วน จำนวน ๘,๐๓๑ ราย ปิดประกาศรายชื่อเรียบร้อยแล้ว)</p> <p>เอดส์ - เทศบาลตั้งงบประมาณเอง จำนวน ๕๙ ราย รับการสนับสนุนจากจังหวัด ๓ ราย</p> <p>คนพิการ - รับการสนับสนุนจากจังหวัด ๙ ราย</p> <p>- การขึ้นทะเบียนรับเบี้ยความพิการตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน ๘๓๔ ราย</p> <p>- เทศบาลตั้งงบประมาณเป็นค่าตอบแทน คณะกรรมการชุมชนช่วยกันคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมควรเข้ามาเป็นสายตรวจ เพื่อทำหน้าที่ลาดตระเวนระแวดระวังภัยและประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงาน ระหว่าง ๒๐.๐๐ - ๐๔.๐๐ น. (มีจำนวน ๔๔ นาย ๓๕ ชุมชน)</p> <p>- เทศบาลตั้งงบประมาณเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการชุมชน คัดเลือกคนในชุมชนมาทำหน้าที่รักษาความสะอาดในชุมชนเป็นการกระจายรายได้และสร้างความสามัคคีในชุมชน (จำนวน ๗๕ คน ใน ๔๓ ชุมชน ที่เทศบาลขยายเขตออกไปเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๔)</p> <p>- ตัวแทนชุมชนในเขตเทศบาลร่วมทำหน้าที่จดหน่วยน้ำประปาจากมิเตอร์ผู้ใช้น้ำประปา โดยได้รับค่าตอบแทน ๕ บาทต่อผู้ใช้น้ำ ๑ ราย</p> <p>- ตัวแทนชุมชนในเขตเทศบาล จำนวน ๘๐ คน ร่วมทำหน้าที่เก็บเงินค่าน้ำประปา โดยได้รับค่าตอบแทน ๕ บาทต่อใบเสร็จค่าน้ำประปา ๑ ฉบับ</p> <p>- ตัวแทนชุมชนในเขตเทศบาล จำนวน ๗๒ คน (ยกเว้น ๓ ชุมชน คือ ชุมชนบ้านหลังวัง ชุมชนหลังโรงพยาบาล และชุมชนครอบครัวตำรวจภูธร) ร่วมทำหน้าที่เก็บเงินค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล โดยได้รับค่าตอบแทน ๕ บาท ต่อใบเสร็จ ๑ ฉบับ</p>

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	รูปแบบ / แนวทางการมีส่วนร่วม
๗. ผู้นำการออกกำลังกายชุมชน	- เทศบาล ให้ชุมชนคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการออกกำลังกาย สำหรับการออกกำลังกายกลางแจ้งแบบแอโรบิค จำนวน ๑๕ ชุมชน และจ่ายเงินสนับสนุนแก่ผู้นำเหล่านั้น
๘. อบรมผู้แทนชุมชน ๗๕ ชุมชน	- เทศบาลสนับสนุนงบประมาณ โดยให้กองส่งเสริมวัฒนธรรมฯ จัดอบรมผู้แทน ๗๕ ชุมชน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้และการดูแลเครื่องออกกำลังกาย
ด้านการศึกษา	
๑. เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	โดยมีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาของแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ โดยมีหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการสถานศึกษา
๒. เป็นคณะกรรมการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น	มีหน้าที่ ศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของ รัฐบาล เทศบาล ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น ปัญหาและสิ่งที่ควรพัฒนา และจุดเน้นสถานศึกษา และจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น สำนักงานศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
๓. เป็นคณะกรรมการมูลนิธิการศึกษา	มีหน้าที่คือดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิด้านการจัดการศึกษา
๔. เป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอน	เป็นวิทยากรเรื่องอาหาร- ขนม, ความปลอดภัย, การปฐมพยาบาล ฯลฯ
๕. เป็นคณะกรรมการร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง	มีหน้าที่ดำเนินการตรวจรับพัสดุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๗ (๖)

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	รูปแบบ / แนวทางการมีส่วนร่วม
๖. เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก	มีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานของศูนย์ฯ
๗. การจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ	เป็นนโยบายของรัฐบาล ให้องค์กรของรัฐทุกภาคส่วนร่วมจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติเป็นประจำทุกปี โดยเชิญชวนภาครัฐและภาคเอกชนร่วมจัดกิจกรรมให้กับเด็กและเยาวชนที่มาร่วมงานได้รับความสนุกสนานและได้รับของแจกโดยทั่วกัน

๕.๓ การส่งเสริมสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์

เทศบาลจัดงบประมาณปีละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท (หกแสนบาทถ้วน) เพื่อจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพสำหรับผู้ป่วยเอดส์ รวมทั้งมีการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านต่างๆ ด้วย

๖. ด้านการศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว

๖.๑ ศาสนา

ชุมชนเทศบาลนครนครปฐม ประกอบไปด้วยคนไทยที่มีเชื้อสายบรรพบุรุษเชื้อชาติต่างๆ กัน เช่น ไทย จีน มอญ ลาว เขมร ฝรั่งเศส และอื่นๆ อยู่อาศัยกันเป็นกลุ่มก้อนมีความเชื่อและนับถือศาสนาต่างกันไป ที่สำคัญและมีประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลนครนครปฐม นับถือมากที่สุดคือ ศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๘.๔๙ ของจำนวนประชากรทั้งหมด รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๑.๔๙ และศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๐.๐๒

ศาสนสถาน

ในเขตเทศบาลนครนครปฐม มีศาสนสถานสำหรับการประกอบกิจการศาสนกิจ พิธีกรรม และเป็นที่พำนักของผู้สอนศาสนา ดังนี้

พุทธศาสนา

๑. วัดต่างๆ รวม ๘ วัด คือ วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร วัดไผ่ล้อม วัดพระประโทนเจดีย์ วัดห้วยจรเข้ม้า วัดพระงาม วัดเสนาหา วัดไร่เกวียนสำโรง และวัดทรงธรรมกัลยาณี

๒. สถานที่ประกอบพิธีกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีน เช่น โรงเจเหิงฮงเต่าตัวปูนท่าทาง โรงเจชอย ๑ โรงเจวัดพระงาม ศาลเจ้าม้าดำ ศาลเจ้าตันแจง เป็นต้น

คริสต์ศาสนา

๑. ศาสนสถานทางคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ๑ แห่ง คือ วัดคาทอลิกพระคริสต์กษัตริย์ ถนนราชดำเนิน (ต้นสน)

๒. ศาสนสถานทางคริสต์ นิกายโปรเตสแตนต์ ๒ แห่ง คือ คริสต์จักรจันทน์นครปฐม ในบริเวณโรงเรียนสว่างวิทยา และบริเวณโรงเรียนบำรุงวิทยา

ศาสนาอิสลาม

ศาสนสถานของศาสนาอิสลาม มีอยู่แห่งเดียว คือ มัสยิดปากีสถาน (ปาทาน) ประเทศไทย จังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่ที่ชุมชนซอย ๗ ตำบลพระปฐมเจดีย์

๖.๒ ประเพณี วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว

วิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครนครปฐมเป็นไปอย่างเรียบง่าย มีการสะสมวัฒนธรรมที่ดึงามสืบทอดมาสู่รุ่นลูกหลานในปัจจุบัน เกิดเป็นงานประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้

๑. **งานมหาธีรราชเจ้ารำลึก** จัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๑ – ๙ มกราคม ของทุกปี เพื่อรำลึกพระมหากรุณาธิคุณของล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ ที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวนครปฐม กิจกรรมเด่น กิจกรรมค่ายลูกเสือหลวง การประกวดสุนัข การออกร้านสินค้าต่างๆ และมหรสพอื่นๆ

๒. **งานเทศกาลอาหารและผลไม้** ประมาณปลายเดือนมกราคม-ต้นเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี มีการจัดประกวดและชิมผลไม้ การแสดงผลผลิตทางการเกษตร การจัดนิทรรศการความก้าวหน้าทางการเกษตร การแสดงสินค้าจากโรงงานต่างๆ

๓. **งานประเพณีสงกรานต์ (ถนนต้นสน)** ตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายนของทุกปี มีการจัดตกแต่งขบวนแห่ พระร่วงน้อย นางสงกรานต์และขบวนของหน่วยงานต่างๆ พิธีสงฆ์พระร่วงน้อย พิธีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ และวันที่ ๑๖ เมษายน จัดการละเล่นรื่นเริงสาดน้ำสงกรานต์ “ถนนสายสงกรานต์” บริเวณถนนราชดำเนิน (ต้นสน)

๔. **งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์** ประมาณกลางเดือนสิบสองของทุกปี ประชาชนทั่วไป ทั้งในท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียงมาเที่ยวงานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ กราบพระร่วงโรจนฤทธิ์ และพระบรมสารีริกธาตุ ทำบุญ ปิดทอง ไหว้พระ เป็นสิริมงคลต่อตนเองและครอบครัว ชมการออกร้านสินค้าและมหรสพต่างๆ

๕. **งานประเพณีลอยกระทง** ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๑๒ ของทุกปี มีกิจกรรมขบวนแห่กระทงและนางนพมาศ จัดประกวดกระทง โคมแขวน ประกวดหุ่นน้อยนพมาศ การแสดงแห่เรือ การจุดพลุดอกไม้ไฟ และมหรสพต่างๆ มากมาย

๖. **งานเทศกาลกินเจ** วันขึ้น ๑ ค่ำเดือน ๙ ถึง ๑๐ ค่ำเดือน ๙ ตามปฏิทินจีน คือประมาณเดือนตุลาคม เป็นการบำเพ็ญศิวภาวนาอุทิศส่วนกุศลให้กับสัตว์ต่างๆ ที่ถูกฆ่าและเบียดเบียนชีวิตเป็นอาหารให้กับมนุษย์

๗. **ประเพณีการแห่ผ้าห่มองค์พระปฐมเจดีย์** ประเพณีแห่ผ้าห่มองค์พระปฐมเจดีย์ เกิดขึ้นจากความเชื่อของพุทธศาสนิกชนว่าการถวายสิ่งของเครื่องใช้แด่พระภิกษุสงฆ์จะได้บุญกุศล โดยเฉพาะการถวายผ้ากาสาหวัดพัสดุ ปัจจุบันการแห่ผ้าห่มองค์พระจะทำในวันเปิดงานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ก่อนทำพิธีเปิดงาน

๘. **งานเทศกาลกฐิน** นับหลังจากวันออกพรรษาเป็นเวลา ๑ เดือน คือ ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ หรือจำง่าย ๆ ว่าตั้งแต่วันตักบาตรเทโวจนถึงวันลอยกระทง เป็นช่วงเวลาที่ยกชื่อว่า “เทศกาลกฐิน” การทอดกฐินถือเป็นการทำบุญพิเศษที่ทำได้เพียงปีละครั้ง และต้องอยู่

ภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือนตามพุทธบัญญัติอันสงฆ์ การทอดกฐินมีหลายประการ ทั้งทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา หรือการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม เป็นการสร้างกุศลจิตแก่ผู้ทำบุญด้วยความเลื่อมใสศรัทธา ยิ่งก่อให้เกิดความสามัคคี เพราะเป็นการร่วมมือกันทำคุณงามความดี

๙. ถนนคนเดิน “ถนนคนเดินทวารวดีศรีนครปฐม” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยเทศบาลนครนครปฐมร่วมกับหอการค้าจังหวัดนครปฐม ซึ่งถนนดังกล่าวจะปิดการจราจรบริเวณถนนริมคลองเจดีย์บูชาหน้าโรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม ความยาวประมาณ ๓๐๐ เมตร ไม่ให้ยานพาหนะผ่าน เฉพาะวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ – ๒๒.๐๐ น. สำหรับพ่อค้าแม่ค้า นำสินค้าหลากหลายชนิดมาวางขาย เช่น ผ้าทอ เครื่องเงิน ภาพเขียน ผลิตภัณฑ์จากชุมชน อาหารการกิน เช่น ขนมครก ขนมเบื้อง ผัดไท หมูย่าง น้ำผลไม้ ขนมหวานต่างๆ ถนนคนเดินทวารวดีศรีนครปฐม สายนี้จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวของคนกรุงเทพฯ และคนต่างจังหวัดจะหลั่งไหลมาในอนาคต เพราะการคมนาคมสะดวก รวดเร็ว และเป็นทางผ่านของถนนสายเพชรเกษม ซึ่งเป็นถนนสายหลักจากกรุงเทพฯ สู่อำเภอสามโคกได้

(ที่มา : กองส่งเสริมวัฒนธรรม การท่องเที่ยวและกีฬา เทศบาลนครนครปฐม เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

๗. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๗.๑ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตารางที่ ๑๓ แสดงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ประเภท	จำนวน
ศูนย์บริการดับเพลิง	๒ แห่ง
บุคลากร	๓๗ คน
กิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ม.ค. ๕๔ – ม.ค. ๕๕)	๗๒๐ ครั้ง
รถยนต์ดับเพลิง	๖ คัน
รถบรรทุกน้ำ	๖ คัน
รถยนต์บันไดเลื่อนอัตโนมัติ	๑ คัน
รถยนต์หอน้ำ บันไดเลื่อนอัตโนมัติ	๑ คัน
รถยนต์กู้ภัยเอนกประสงค์	๑ คัน
เครื่องยนต์ดับเพลิงชนิดหาคาบ	๓ เครื่อง
รถตรวจการณ์	๑ คัน
รถจักรยานยนต์	๑ คัน

๗.๒ การรักษาความสงบและสร้างความปลอดภัย

๑. จัดให้มีเจ้าหน้าที่เทศกิจออกสอดส่อง เพื่อรักษาความสงบและความมั่นคงในการตรวจสอบและจัดระเบียบในตลาดสด หาบเร่ แผง ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การควบคุมตรวจสอบ และดำเนินการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. จัดสายตรวจชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และสนับสนุนชุดปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

๓. ประสานงานและสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เฉพาะด้านจราจรให้กับสถานีตำรวจภูธรเมืองนครปฐม เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง

(ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครนครปฐม เดือนมกราคม ๒๕๕๖)

๗.๓ การจราจร

การจัดระบบการจราจรในเขตเทศบาล มีทั้งการควบคุมด้วยระบบสัญญาณไฟจราจร ทั้งที่เป็นสัญญาณไฟจราจรแบบเสาโค้ง เสาตั้งตรง และแบบไฟเตือน มีการแสดงตัวเลขบอกเวลา การควบคุมทิศทางการจราจรที่ทางแยก มีการติดตั้งกล้อง CCTV บริเวณจุดที่สำคัญ พร้อมทั้งได้สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยสำหรับผู้เดินทางเท้า ทางม้าลาย

(ที่มา : สำนักงานช่าง เทศบาลนครนครปฐม เดือนมกราคม ๒๕๕๖)

๘. ด้านการเมือง และการบริหาร

๘.๑ สภาเทศบาล

สภาเทศบาล ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วย ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล และสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล แบ่งเป็น ๔ เขตๆ ละ ๖ คน รวม ๒๔ คน ประกอบด้วย

สมาชิกสภาเทศบาล เขต ๑ ประกอบด้วย

๑. นายสุนทร แก้วพิจิตร
๒. นพ.ชัชวาล ว่องวิวัฒน์ไวยยะ
๓. นายนายขวัญชัย เจริญประเสริฐ
๔. นายไพศาล สุสันฐิตานนท์
๕. นายทวีศักดิ์ จองกาญจนา
๖. นายวรรณ ดิลกวรโชติ

สมาชิกสภาเทศบาล เขต ๒ ประกอบด้วย

๑. นายสมมาตร บุญวีระ

๒. นายสมเกียรติ ตะกรุดแก้ว

๓. นายรัฐพล ไหลธนานนท์

๔. น.พ.ทรงชัย ศรีโรจนกุล

๕. นางกนกวลี แก้วพิจิตร

๖. นายอุดม คณาปราชญ์

สมาชิกสภาเทศบาล เขต ๓ ประกอบด้วย

๑. พ.ต.อ.สมชาย โพธิ์เย็น

๒. นายสุกรี นิโครธางกูร

๓. นายไพฑูรย์ ตุงคเศรวงศ์

๔. นายอนุกุล สิริสุวรรณณ์

๕. นายปราโมทย์ อัครเอกจิตต์

๖. นายชัยยันต์ ดีฟุ่ม

สมาชิกสภาเทศบาล เขต ๔ ประกอบด้วย

๑. นายสรายุทธ พลอยนำพล

๒. นายประมวล ลากเจริญวงศ์

๓. นายสุพจน์ เล่าห์ภูติ

๔. นายฐิติพล พิชัยยุทธ

๕. นายณัฐชัย จิรพัฒนานันท์

๖. พ.ต.ท.ศิริ สุขกลิ้งมี

คณะกรรมการประจำสภา แบ่งเป็น ๒ ชุด ดังนี้

๑. คณะกรรมการสามัญ

๒. คณะกรรมการวิสามัญ

สภาเทศบาลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภา จำนวน ๒ ชุด ดังนี้

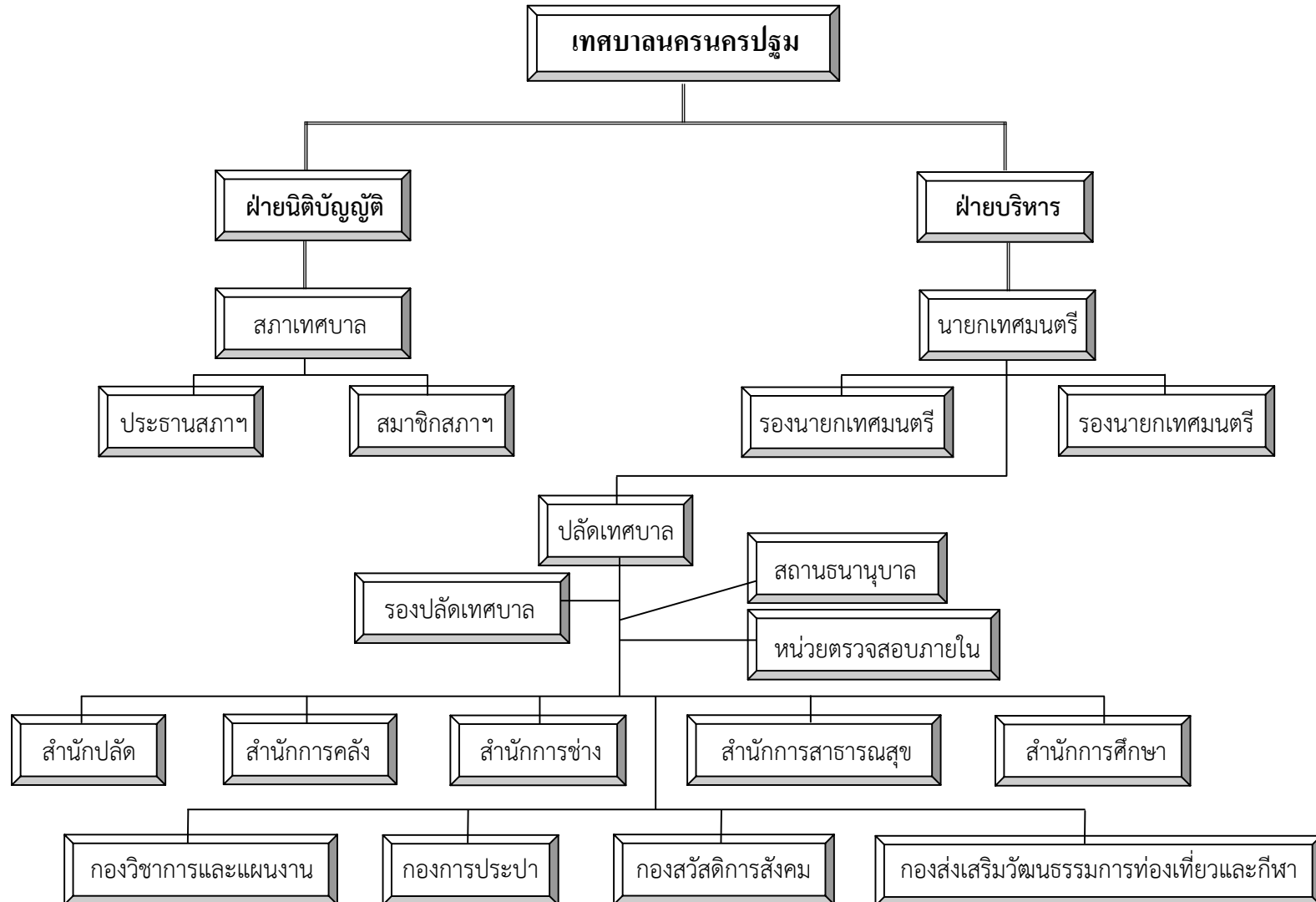
๑. คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

๒. คณะกรรมการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติ

สภาเทศบาลอาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณากิจการของสภาเทศบาลเป็นกรณีพิเศษ

โครงสร้างเทศบาล

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย นับว่าเป็นองค์กรที่เป็นทางการ มีโครงสร้างที่ชัดเจน ดังนี้

๘.๒ การบริหารงานฝ่ายประจำ

โครงสร้างการบริหารงานเทศบาลนครนครปฐม ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี ๑ คน เป็นฝ่ายบริหารทางด้านนโยบาย มีรองนายกเทศมนตรี ๔ คน เป็นผู้ช่วย มีที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ๔ คน และเลขานุการนายกเทศมนตรี ๑ คน ส่วนฝ่ายปฏิบัติงานประจำมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด พนักงานเทศบาลและลูกจ้างเป็นฝ่ายปฏิบัติ ตามนโยบายที่นายกเทศมนตรีมอบหมายงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่กำหนด โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น ส่วนต่างๆ ๑๑ ส่วน ได้แก่

๑. สำนักปลัดเทศบาล
๒. สำนักการศึกษา
๓. สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๔. สำนักการช่าง
๕. สำนักการคลัง
๖. กองสวัสดิการสังคม
๗. กองวิชาการและแผนงาน
๘. กองการประปา
๙. กองส่งเสริมวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และกีฬา
๑๐. หน่วยตรวจสอบภายใน
๑๑. สถานธนานุบาล จำนวน ๓ แห่ง

อัตรากำลัง

ตารางที่ ๑๔ แสดงอัตรากำลังพนักงานเทศบาล

สำนัก/กอง	พนักงานเทศบาล	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้าง	รวมทั้งสิ้น
๑. สำนักปลัดเทศบาล	๔๑	๖	๔๐	๘๗
๒. สำนักการช่าง	๒๕	๑๒	๗๗	๑๑๔
๓. สำนักการคลัง	๒๔	๒	๒๔	๕๐
๔. สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	๒๖	๓๐	๑๘๙	๒๔๕
๕. สำนักการศึกษา	๓๘	๑	๘๙	๑๒๘
๖. กองวิชาการและแผนงาน	๑๑	-	๔	๑๕
๗. กองสวัสดิการสังคม	๑๘	-	๖	๒๔
๘. กองการประปา	๒๐	๓	๖๔	๘๗
๙. กองส่งเสริมวัฒนธรรม การท่องเที่ยวและกีฬา	๑๔	๒	๑๒	๒๘
๑๐. หน่วยตรวจสอบภายใน	๑	-	-	๑
๑๑. พนักงานครูในสังกัดสถานศึกษา	๔๖๓	๑๐	๑๐๖	๕๗๙
๑๒. พนักงานในสังกัดสถานธนาบาล	๑๘	-	-	๑๘
รวมทั้งสิ้น	๖๙๙	๖๖	๕๙๖	๑,๓๖๑

(ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครนครปฐม เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖)

๙. ด้านการคลังและงบประมาณ

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลรายรับ - รายจ่าย ของเทศบาลนครนครปฐม ย้อนหลัง ๓ ปี

รายการ	ปี ๒๕๕๓	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕
รายรับจริง (บาท)	๗๔๒,๖๙๒,๗๐๔.๖๕	๖๙๑,๘๐๑,๗๖๐.๐๙	๘๒๔,๕๓๓,๔๗๓.๐๔
รายจ่ายจริง (บาท)	๖๙๕,๒๑๖,๙๒๓.๗๓	๖๕๖,๒๘๕,๙๐๔.๓๖	๗๗๖,๘๔๐,๘๖๙.๓๒

(ที่มา : สำนักการคลัง เทศบาลนครนครปฐม เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

การดำเนินงานกิจการพาณิชย์ของเทศบาลนครนครปฐม

เทศบาลนครนครปฐม มีการดำเนินงานกิจการพาณิชย์อยู่ ๒ ประเภท คือ กิจการประปา ๑ แห่ง และสถานธนานุบาล ๓ แห่ง สรุปรายรับ - รายจ่าย ย้อนหลัง ๓ ปี ของกิจการเทศบาลพาณิชย์ ดังนี้

ตารางที่ ๑๖ แสดงรายรับ - รายจ่าย ของกองการประปา ย้อนหลัง ๓ ปี

รายการ	ปี ๒๕๕๓	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕
รายรับจริง (บาท)	๑๐๗,๐๗๐,๘๙๒.๖๘	๙๔,๒๙๖,๓๖๗.๑๘	๑๒๔,๑๙๒,๘๙๘.๑๘
รายจ่ายจริง (บาท)	๑๐๐,๔๕๗,๔๑๗.๖๘	๙๒,๑๗๙,๕๐๙.๒๙	๑๒๐,๓๒๕,๕๖๐.๖๐

ตารางที่ ๑๗ แสดงรายรับ - รายจ่าย ของสถานธนานุบาล ๑ ย้อนหลัง ๓ ปี

รายการ	ปี ๒๕๕๓	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕
รายรับจริง (บาท)	๒๑,๒๗๔,๕๐๓.๒๙	๒๓,๓๘๕,๒๙๖.๙๔	๒๔,๕๓๐,๑๔๐.๐๒
รายจ่ายจริง (บาท)	๔,๖๐๐,๔๙๗.๐๕	๔,๘๘๖,๐๘๙.๙๔	๕,๖๐๗,๒๒๕.๕๙
อุดหนุนให้กับเทศบาล	๔,๘๖๐,๔๕๖.๑๓	๕,๐๐๒,๒๐๑.๘๗	๕,๕๔๙,๗๖๒.๑๐

ตารางที่ ๑๘ แสดงรายรับ - รายจ่าย ของสถานธนานุบาล ๒ ย้อนหลัง ๓ ปี

รายการ	ปี ๒๕๕๓	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕
รายรับจริง (บาท)	๑๒,๘๒๔,๘๔๖.๓๒	๑๔,๑๓๐,๔๕๐.๒๑	๑๔,๑๘๐,๖๖๑.๖๙
รายจ่ายจริง (บาท)	๔,๘๕๒,๔๐๘.๘๕	๕,๑๘๙,๕๑๗.๐๔	๕,๒๙๑,๗๒๗.๗๕
อุดหนุนให้กับเทศบาล	๒,๑๐๐,๔๑๙.๔๓	๒,๗๒๙,๒๓๓.๐๙	๒,๖๘๒,๒๗๙.๙๕

ตารางที่ ๑๙ แสดงรายรับ - รายจ่าย ของสถานธนานุบาล ๓ ย้อนหลัง ๓ ปี

รายการ	ปี ๒๕๕๓	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕
รายรับจริง (บาท)	๖,๗๙๒,๖๙๕.๔๑	๗,๘๔๓,๕๖๒.๘๘	๙,๑๙๕,๕๘๑.๘๓
รายจ่ายจริง (บาท)	๓,๐๒๒,๓๓๔.๐๖	๓,๐๖๙,๗๓๒.๘๒	๓,๙๗๙,๕๔๒.๖๖
อุดหนุนให้กับเทศบาล	๙๑๙,๒๙๘.๔๐	๑,๔๓๒,๑๔๙.๐๒	๑,๕๖๔,๘๑๑.๗๕

๑๐. ด้านการพาณิชย์กรรมและการบริการ

๑๐.๑ การพาณิชย์กรรมและการบริการ

ในเขตเทศบาลนครนครปฐม เป็นแหล่งที่นักลงทุนได้ให้ความสำคัญและสามารถที่ทำกำไรต่อธุรกิจ นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร และเป็นแหล่งรวมวัตถุดิบด้านอาหาร เช่น ผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

๑๐.๒ ข้อมูลพื้นฐานด้านแหล่งพาณิชย์กรรม

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลพื้นฐานด้านแหล่งพาณิชย์กรรม

ด้านพาณิชย์กรรม		ด้านบริการ	
สถานประกอบการ	จำนวน	สถานประกอบการ	จำนวน
สถานีบริการน้ำมัน	๑๓ แห่ง	โรงแรม	๑๕ แห่ง
ห้างสรรพสินค้า ขนาดใหญ่	๓ แห่ง	โรงภาพยนตร์	๔ แห่ง
ตลาดกลางขายผลผลิตทางการเกษตร	๑ แห่ง	สถานีขนส่ง	๑ แห่ง
ตลาดสด (ประเภทที่ ๑)	๖ แห่ง	ร้านเสริมสวย	๒๓๐ ร้าน
		สถานบริการเรีงรมย์ (ที่มีใบอนุญาต เช่น การแสดงดนตรี เต้นรำ รำวง ร้องเงี้ง ดิสโก้เทค คาราโอเกะ หรือการแสดงอื่นๆ	๓๒ แห่ง
		ผู้ประกอบการโต๊ะจีน	๒๔ ราย
		ร้านอาหาร, ร้านขายของชำ, ร้านแผงลอย	๑,๐๓๘ ร้าน

(ที่มา : สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครนครปฐม เดือนมกราคม ๒๕๕๖)

๑๑. แหล่งท่องเที่ยว

เทศบาลนครนครปฐม มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวทั้งที่เป็นแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และโบราณคดี ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ดังนี้

วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร เป็นวัดอารามหลวงชั้นเอก มีสถานที่สำคัญที่น่าสนใจ เช่น องค์พระปฐมเจดีย์ ซึ่งเป็นเจดีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า พระร่วงโรจนฤทธิ์ เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองนครปฐม ที่ฐานพระเป็นที่บรรจุพระบรมอัฐิของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระพุทธไสยาสน์ พระพุทธสิหิงค์จำลอง พระพุทธชินราช พระพุทธมหาวชิรมารวิชัย พระศิลาขาว พระพุทธรูปปางต่างๆ ชุ่มระฆัง ต้นไม้สำคัญในพุทธประวัติ เช่น ไม้ราชายตนะ ไม้นิโครธ ไม้มุจลินท์ ไม้ชมพู ไม้อัมพวา ไม้พหูบุตนิโครธ และไม้ศรีมหาโพธิ์ ซึ่งเพาะจากเมล็ด ต้นโพธิ์พุทธคยา

จิตรกรรมฝาผนังในพระวิหารคต พิพิธภัณฑวัดพระปฐมเจดีย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ องค์พระปฐมเจดีย์ ตลาดกลางคืน มีร้านค้าจำนวนมากจำหน่ายอาหารรสชาติอร่อย ราคาถูก ล้วนเป็นอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครปฐม เช่น ไอศกรีมลอยฟ้า บัวลอยแต้จิว ช่วงเวลา ๑๘.๐๐ - ๒๓.๐๐ น. เป็นช่วงที่ตลาดคึกคัก

พระราชวังสนามจันทร์ เดิมเป็นที่ประทับแปรพระราชฐานในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จมาสักการะองค์พระปฐมเจดีย์ และเพื่อประทับพักผ่อนพระราชอิริยาบถ นอกจากนั้นยังทรงใช้เป็นสถานที่สำหรับซ้อมรบเสือป่า ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของสำนักพระราชวัง พระราชวังสนามจันทร์ ประกอบด้วยพระที่นั่งและพระตำหนักต่างๆ ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามคล้องจองกันดังต่อไปนี้ พระที่นั่งพิมานปฐม พระที่นั่งอภิรมย์ฤดี พระที่นั่งวัชรนิรมยา พระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์ ประสาทศรีวิไชย เทวาลัยคเณศร์ ศาลาธรรมเทศน์โอฟาร พระที่นั่งปฎิหาริย์ทัศไนย พระตำหนักชาลิมงคลอาสน์ พระตำหนักมารีราชรัตบัลลังก์ พระตำหนักทับแก้ว พระตำหนักทับขวัญ นอกจากพระที่นั่งและพระตำหนักต่างๆ แล้ว ยังมีสิ่งก่อสร้างสำคัญอื่นๆอีก ได้แก่ สถานที่ต่างๆ เรือน ถนน และสะพาน ประกอบด้วย ศาลาลงทรง โรงละคร สถานีรถไฟสนามจันทร์ เรือนแพ เก่งรถไฟ พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว อนุสาวรีย์ย่าเหล ทับเจริญ เรือนพระธนศวร เรือนพระคฤหบดี เรือนพระเอกทัณฑ์ เรือนพระกรรติเกยะ เรือนพระนนทิกการ เรือนพระนนทิสาน เรือนสุภรักษ์ เรือนชาวที่ คลังแสง เรือนที่พักราชองครักษ์ เรือนที่พักพระตำราวจหลวง เรือนพระธรณี เรือนพระสุรภี เรือนพระบรมพระกรรมสักชี เรือนพระอัศวิน ถนนราชดำริห์ ถนนราชดำเนิน ถนนหน้าพระลานขวา ถนนหน้าพระลานซ้าย สะพานรามประเวศน์ สะพานนเรศวร์จรัลลี สะพานจักรียาตรา สะพานสุนทรภวาย

วัดพระประโทนเจดีย์วรวิหาร ตั้งอยู่ภายในวัดพระประโทนเจดีย์วรวิหาร ซึ่งเป็นพระอารามหลวงชั้นสามัญชนิดวรวิหาร ริมถนนเพชรเกษม ตำบลพระประโทน เป็นเนินโบราณสถานขนาดใหญ่ มีอายุร่วมสมัยกับพระปฐมเจดีย์ ความสูงประมาณ ๕๐ เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ ๖๐ เมตร จากภาพถ่ายทางอากาศ พบว่า พระประโทนเจดีย์ตั้งอยู่กลางเมืองโบราณนครปฐม ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของพระเจดีย์องค์นี้ นอกจากนี้ ยังถือกันว่าที่นี่เป็นที่บรรจุพระนันทองที่ใช้ดวงพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าเจดีย์จุลประโทน ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับพระประโทนเจดีย์ โดยตั้งอยู่ด้านหลังวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม เดิมชาวบ้านเรียกว่า เนินหิน เพราะในอดีตบริเวณดังกล่าวมีซากเนินอิฐหินกระจายอยู่ทั่วไป มีอายุร่วมสมัยกับพระปฐมเจดีย์ นักวิชาการได้สันนิษฐานรูปแบบองค์เจดีย์จุลประโทนว่า ส่วนบนขององค์เจดีย์น่าจะมีลักษณะเช่นเดียวกับรัตนเจดีย์ ที่วัดกุฎีด จังหวัดลำพูน

วัดไผ่ล้อม เป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่เลขที่ ๒ ถนนเทศบาล ตำบลพระปฐมเจดีย์ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เมื่อพระอาจารย์พูลได้รับการแต่งตั้งขึ้นดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ได้พัฒนาวัด สร้างเสนาสนะให้มีความเจริญทางถาวรวัตถุมากมายหลายประการ อาทิ สร้างอุโบสถ ศาลาการเปรียญ โรงเรียนปริยัติธรรม โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ฯลฯ ปัจจุบันลูกศิษย์และนักท่องเที่ยว จะเข้ามาสักการะพระพุทธรูปภายในโบสถ์อันสวยงาม และนมัสการรูปปั้นของหลวงพ่อดุสิตและร่างของท่านในโลงแก้ว เพื่อขอพรและความเป็นสิริมงคล

วัดพระงาม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งอยู่เลขที่ ๔๕ ถนนหน้าโรงไฟฟ้า ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ทั้งหมด ๔๔ ไร่ ๔๘ ตารางวา สถานที่ตั้งของวัดอยู่ห่างจากองค์พระปฐมเจดีย์ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ ๕๐๐ เมตร เดิมวัดพระงาม เป็นวัดราษฎร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกวัดพระงามเป็นพระอารามหลวง เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙ ภายในวัดมีซากเจดีย์

ขนาดใหญ่ที่คาดว่าเป็เจดีย์ที่สร้างสมัยทวารวดีในศตวรรษที่ ๑๑ หรือ ๑๒ ถึงศตวรรษที่ ๑๖ เช่นเดียวกับองค์พระปฐมเจดีย์ พระปรางค์วัดพระประโทนเจดีย์วรวิหาร และที่วัดทุ่งพระเมรุ

วัดเสนาหา เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งอยู่เลขที่ ๕๘๘ ถนนรถไฟตะวันตก หมู่ที่ ๗ ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สังกัดคณะสงฆ์ธรรมยุต ที่ดินที่ตั้งวัดมีเนื้อที่ประมาณ ๓๖ ไร่ ๒ งาน ๔๐ ตารางวา ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๒ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๒ เส้น ยาว ๓ เส้น ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นพระอารามหลวง เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๗

หมู่บ้านข้าวหลาม ของฝากที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครปฐมอีกอย่างหนึ่งก็คือข้าวหลาม เป็นขนมพื้นเมือง ที่ชาวหมู่บ้านพระงามนิยมทำข้าวหลาม เป็นอาชีพ จำหน่ายเป็นสินค้าของจังหวัด ซึ่งทำกันมานานหลายชั่วอายุคนแล้วจนเป็นที่รู้จักของผู้มาท่องเที่ยวทั่วไป จึงนับว่าข้าวหลามเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัด ที่หมู่บ้านข้าวหลามพระงาม ผู้มาเยี่ยมชมจะได้เห็นวิธีการทำเริ่มจากการคัดเลือกไม้ไผ่ ตัดกระบอกไม้ไผ่ อุดปากกระบอกไม้ไผ่ด้วยใบตองแห้ง ที่ทำเป็นจุก ไขป้องกันตัวแมลงเข้าไป ต่อไปเป็นขั้นตอนแช่ข้าวเหนียวเขี้ยวงู ปรุงรสหยอดลงในกระบอก พักไว้ แล้วนำข้าวหลามมาเผาไฟส่งกลิ่นหอมอบอวลชวนรับประทานอย่างยิ่ง

ถนนคนเดิน “ถนนคนเดินทวารวดีศรีนครปฐม” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยเทศบาลนครนครปฐมร่วมกับหอการค้าจังหวัดนครปฐม ซึ่งถนนดังกล่าวจะปิดการจราจรบริเวณถนนริมคลองเจดีย์บูชาหน้าโรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม ความยาวประมาณ ๓๐๐ เมตร ไม้ให้ยานพาหนะผ่าน เฉพาะวันเสาร์ - วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. สำหรับพ่อค้าแม่ค้า นำสินค้าหลากหลายชนิดมาวางขาย เช่น ผ้าทอ เครื่องเงิน ภาพเขียน ผลิตภัณฑ์จากชุมชน อาหารการกิน เช่น ขนมครก ขนมเบื้อง ผัดไท หมูย่าง น้ำผลไม้ ขนมหวานต่างๆ ถนนคนเดินทวารวดีศรีนครปฐมสายนี้จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวของคนกรุงเทพฯ และคนต่างจังหวัด จะหลั่งไหลมาในอนาคต เพราะการคมนาคมสะดวก รวดเร็ว และเป็นทางผ่านของถนนสายเพชรเกษม ซึ่งเป็นถนนสายหลักจากกรุงเทพฯ สู่อำเภอภาคใต้

(ที่มา : กองส่งเสริมวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว เทศบาลนครนครปฐม เดือนมกราคม ๒๕๕๖)